

Erdőmaffia Erdélyben

A 2000-ben megjelent 1-es számú földtörvény szerint Romániában 4 485 000 hektár erdőt kell visszaadjanak jogos tulajdonosaiknak, az állam adminisztrálásában pedig 2 millió hektár maradna. A kiosztásra kerülő erdők közel egyharmada közbirtokossági erdő, a fennmaradó részt a magánerdők (1 140 000 hektár), illetve az egyházi és a községi erdők teszik ki. Becslések szerint e hatalmas vagyonnak több mint az egynegyede magyar igénylők birtokába kellene visszakerülnön, elsősorban közbirtokossági erdőként, de igen jelentős az egyéni magántulajdon aránya is.

Az elmúlt kormánykoalíció idején a komoly törvényhozási harcok árán elfogadott földtörvénynek az erdők visszaszolgáltatására vonatkozó részét nagy nehézségekkel lehetett alkalmazni. A visszaadandó erdők felső határáért (közbirtokosságok esetében teljes restitúció, magánerdőknél 10 hektár) szinte késhegyig menő viták voltak az RMDSZ és az akkori kormánykoalíciós pártok között. A végső kiegyezésre a választásokat követő új kormánypárttal került sor. A restitúció lassan, de biztosan beindult, a termőföldek visszaadása azonban messze megelőzte az erdők tulajdonba helyezési ütemét. Az ügy gyors lebonyolítása az erdészeti igazgatóságok részéről folyamatos akadályokba ütközött. Nem véletlen, hogy eddig mindössze 1 140 000 hektár erdő került vissza magántulajdonba, a visszaadandó összterület 25 százaléka.

A korrupcióval teljesen átszőtt balkáni országban óriási erővel rendelkezik az erdőmaffia is, amelynek a Székelyföldön vannak a legnagyobb érdekeltiségei. Az RMDSZ-képviselők közül Garda Dezső neve az erdőhivatali vezetők, a magas beosztású funkcionáriusok elleni küzdelemben vált híressé. Az erdészeti visszaélések kiderítésére létrehozott parlamenti vizsgálóbizottság oszlopos tagjaként hosszú éveken át azért harcolt, hogy a székelyföldi gazdák és a közbirtokosságok visszakaphassák vagyonukat. Érdekes módon elsősorban nem román tisztviselőkkel ke-

rült összetűzésbe, hanem a Hargita megyei erdészeti igazgatóságok és a területi erdészeti hivatalok magyar kiskirályaival, akiknek hallgatóságos beleegyezésével az elmúlt tizenhárom évben több millió dollár értékű törvénytelen erdőirtás történt elsősorban azokban az erdőrészekben, amelyeket vissza kellett volna adniuk tulajdonosaiknak. A magyar képviselő heti rendszerességgel interpellált a parlamentben az erdőmaffia ellen, akik néhány év alatt egész hegyoldalakat irtottak ki. Úgy tűnt, a megállíthatatlan rombolás egy-két évtized alatt teljesen eltünteti Székelyföld zöld aranyát. A rendőrség tudtával és beleegyezésével több száz cég termelte ki illegálisan a fát.

A Romániai Erdőtulajdonosok Egyesületének elnöke, Mircea Oanta szerint elsősorban a magyar politikus kitartó tiltakozásának köszönhető, hogy az erdőmaffia lendületét az utóbbi időben sikerült megtörni. Noha országos viszonylatban továbbra is lassú ütemben halad az erdők visszaadása, a Székelyföldön az országos átlagot meghaladva kimérték már a magán- és a közbirtokossági erdők több mint kétharmadát.

Garda Dezső képviselő az ügynek megnyert néhány kiváló magyar erdészmérnököt, akik az állami erdészet kötelékéből kilépve magán erdészeti társaságokat alakítottak meg több székelyföldi településen. Noha ennek létrehozására törvényes keret létezik, az állami erdészet bíróságon támadta meg a magánerdők vezetőit, és a legtöbb per ma is folyamatban van. A gombamód szaporodó kezdeményezéseket már nem tudják megállítani, hiszen az erdőtulajdonosok egyesületeiként bejegyzésre kerülő új szervezetek az állami erdészethöz sokkal megbízhatóbbak, szakemberek pedig elszámolással tartoznak a tagság felé.

Kérdésemre Garda Dezső elmondotta: még sokáig kell azért harcolni, hogy az utolsó hektár magánerdőt is kivegyék az állami erdészet fennhatósága alól. Biztatónak nevezte azonban, hogy törvényes kerettel a folyamat immár visszafordíthatatlan.

A magyar képviselő legtöbbször magányos farkasként harcol. Gyakran az RMDSZ vezetőiben sem talál partnerre, mert a koalíciós érdek néha mást diktál, a legfelsőbb államvezetésbe is felnyúló erdőmaffias szálakat pedig nehéz letörni. A belügyminiszter tudomásával az ügyészség számos bűnvádi eljárást megszüntetett olyan állami erdészeti igazgatók ellen, akik bizonyítottan bűnösök az erdőirtásokban. Nem véletlen, ha a képviselőt ismeretlen tettesek saját lakásában bántalmazták, nemrég pedig súlyos autóbalesete volt, amelyet szerinte ismeretlen kezek készítettek elő. A kórházi ágyon felépült magyar politikus azonban ott folytatta, ahol néhány hónappal azelőtt abbahagyta. A bukaresti Romániai Magyar Szó munkatársa, Gáll Éva Emese, miután hosszú interjút készített vele a székelyföldi visszaélésekről, a gergyói erdészeti hivatal két vezetője, Laczkó Teréz és Melles Előd bűnvádi eljárást indított az újságíró ellen. A székelyföldi újságírónt a bukaresti bíróságok után most a krajo-vai törvényszéken perelik tovább.

Makkay József
(Magyar Fórum)